

คำสั่งคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๒๓/๒๕๕๙

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเกี่ยวกับ
ข้อมูลเครือข่ายวัฒนธรรม

ผู้อุทธรณ์ : นาย ก.
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า นาย ก. ผู้อุทธรณ์มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงอธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ขอข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวกับองค์กรเครือข่ายวัฒนธรรม ตามที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมมีรายละเอียดอยู่ในรูปของไฟล์คอมพิวเตอร์

กรมส่งเสริมวัฒนธรรมมีหนังสือ ที่ วธ ๐๕๐๕.๖/๔๔๖๓ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ถึงผู้อุทธรณ์ ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารโดยให้เหตุผลว่า ข้อมูลข่าวสารตามคำขอเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๔ ซึ่งต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้น และไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา ๒๔ (๒) ที่เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายในวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น และอีกทั้งสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยแจ้งว่า ไม่ได้มีการมอบหมายภารกิจในการขอข้อมูลเครือข่ายทางวัฒนธรรมจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมโดยให้ผู้อุทธรณ์เป็นผู้ดำเนินการแต่อย่างใด

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ อุทธรณ์คำสั่งกรมส่งเสริมวัฒนธรรมที่มิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดิน และการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คำชี้แจงของผู้อุทธรณ์ ผู้แทนกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปความได้ว่า ผู้อุทธรณ์เป็นตัวแทนองค์กรเครือข่ายวัฒนธรรมภาคเอกชน ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ให้เป็นกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และที่ประชุมได้มอบหมายให้

คำสั่ง ที่ สค ๒๕/๒๕๕๙

ผู้อุทธรณ์เป็นเลขานุการสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้ออกคำสั่งแต่งตั้ง ต่อมาผู้อุทธรณ์ได้ขอลาออกจากตำแหน่งเลขานุการฯ และที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้อุทธรณ์ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย แต่ประธานสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยยังไม่ได้ทำเรื่องเสนอรัฐมนตรีเพื่อออกคำสั่งยกเลิกคำสั่งเดิมและแต่งตั้งตำแหน่งใหม่แต่อย่างใด ผู้อุทธรณ์เห็นว่าตนทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ จึงต้องการได้ข้อมูลของเครือข่ายวัฒนธรรมภาคเอกชนเพื่อนำไปติดต่อประชาสัมพันธ์ โดยข้อมูลที่ผู้อุทธรณ์ต้องการเป็นเพียงชื่อ หมายเลขโทรศัพท์ และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ของหัวหน้าเครือข่ายวัฒนธรรม แต่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้ปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแก่ผู้อุทธรณ์

ผู้แทนกรมส่งเสริมวัฒนธรรมชี้แจงสรุปความได้ว่า สภาวัฒนธรรมแบ่งออกได้เป็น ๔ ระดับ คือ สภาวัฒนธรรมตำบล สภาวัฒนธรรมอำเภอ สภาวัฒนธรรมจังหวัด และสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งตามกฎหมายกระทรวงได้กำหนดให้สมาชิกของสภาวัฒนธรรมแต่ละระดับจะเป็นกรรมการสภาวัฒนธรรม และกรรมการสภาวัฒนธรรมแต่ละระดับจะเป็นสมาชิกของสภาวัฒนธรรมในระดับถัดไป นอกจากนี้ สมาชิกสภาวัฒนธรรมอาจมาจากการจัดแจ้งก็ได้ ในส่วนสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยมีสถานภาพเป็นองค์กรภาคเอกชน ดำเนินการด้านวัฒนธรรม อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยมีกรรมการจำนวน ๑๙ คน มาจากประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัด ๑๕ คน ประธานสภาวัฒนธรรมกรุงเทพมหานคร และประธานสภาวัฒนธรรมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจำนวน ๒ คน และผู้แทนเครือข่ายผู้จัดแจ้ง อีกจำนวน ๒ คน การแต่งตั้งกรรมการในตำแหน่งต่างๆ หากเป็นสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้แต่งตั้ง โดยการเสนอชื่อผ่านกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ส่วนในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด วัฒนธรรมจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง สำหรับกรุงเทพมหานคร อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรมเป็นผู้แต่งตั้ง ซึ่งการทำงานของสภาวัฒนธรรมกรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยว โดยปล่อยให้สภาวัฒนธรรมบริหารงานเอง และข้อบังคับของสภาวัฒนธรรมแต่ละระดับ สภาวัฒนธรรมแต่ละระดับจะเป็นผู้กำหนดขึ้นมาเอง กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับสภาวัฒนธรรมต่างๆ เฉพาะในเรื่องงบประมาณเงินอุดหนุน สำหรับข้อมูลข่าวสารตามคำขอของผู้อุทธรณ์ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเห็นว่า แบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน คือ ๑. ข้อมูลการจัดแจ้งที่เครือข่ายแต่ละแห่งมาจัดแจ้งต่อกรมส่งเสริมวัฒนธรรม หรือสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ตามแบบฟอร์มที่กำหนด ซึ่งจะมีรายละเอียดข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของสมาชิกปรากฏอยู่ และ ๒. ข้อมูลที่มีการพิมพ์เผยแพร่ โดยในส่วนสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย และสภาวัฒนธรรมจังหวัด กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะคัดเฉพาะข้อมูลของบุคคลที่เป็นประธานกรรมการ รองประธานเลขานุการ และกรรมการ ส่วนสภาวัฒนธรรมอำเภอ และตำบล กรมส่งเสริมวัฒนธรรมจะพิมพ์เผยแพร่

คำสั่ง ที่ สค ๒๕/๒๕๕๙

เฉพาะข้อมูลของประธาน และเลขานุการ แจกจ่ายให้กับสภาวัฒนธรรมทุกแห่ง โดยกรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้จัดส่งให้ประธานสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยด้วยแล้ว ซึ่งข้อมูลที่ผู้อุทธรณ์ต้องการ กรมส่งเสริมวัฒนธรรมเห็นว่าน่าจะเป็นข้อมูลในส่วนแรกซึ่งจัดเก็บไว้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมวัฒนธรรมใช้ในการตรวจสอบฐานข้อมูลของผู้ที่มาจดทะเบียนนั้น ดังนั้น จึงไม่เข้าตามมาตรา ๒๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับได้สอบถามไปยังสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยว่าได้มอบหมายผู้อุทธรณ์ตามที่ผู้อุทธรณ์กล่าวอ้างหรือไม่ โดยประธานสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยได้แจ้งกลับไปยังกรมส่งเสริมวัฒนธรรมว่าไม่ได้มอบหมายผู้อุทธรณ์แต่อย่างใด

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเบื้องต้นว่า ผู้อุทธรณ์ตำแหน่งกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยได้ใช้สิทธิในฐานะกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเครือข่ายวัฒนธรรมเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ เห็นว่า เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ก็เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มั่นคงและจะยังผลให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนอย่างเต็มที่เพื่อที่จะปกป้องรักษาประโยชน์ของตนได้ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ มิได้ให้สิทธิแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐในการขอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐแห่งเดียวกันหรือแห่งอื่นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ กรณีที่ผู้อุทธรณ์ได้ขอข้อมูลข่าวสารจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรมในฐานะกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมวัฒนธรรม และตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการได้มา จำนวนกรรมการและสมาชิก วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การประชุม การบริหารจัดการ และการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรม ตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้น กรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทยจึงมีฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ เมื่อผู้อุทธรณ์ได้ใช้สิทธิในฐานะกรรมการสภาวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้อุทธรณ์จึงมิใช่ผู้ทรงสิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการฯ จึงไม่มีอำนาจที่จะรับอุทธรณ์เรื่องนี้ไว้พิจารณา

คำสั่ง ที่ สค ๒๕/๒๕๕๙

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์นี้ไว้พิจารณา

นายสมยศ เชื้อไทย

หัวหน้าคณะที่ ๓

ศาสตราจารย์ ปรีดี เกษมทรัพย์

กรรมการ

นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์

กรรมการ

นายกิตติ อธิวิทย์

กรรมการ

นายสุขจิตต์ ประยูรหงษ์

กรรมการ

นายสุพจน์ ไพบูลย์

กรรมการ

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๙

หมายเหตุ ศาสตราจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์ ลาป่วย จึงไม่ได้ลงนามในคำสั่ง